

ΔΡΑΜΑΤΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΜΟΡΙΣ ΡΕΝΑΡ

ΠΩΣ ΠΝΙΓΗΚΕ Ο ΠΛΟΙΑΡΧΟΣ ΜΠΟΝΕΒΑΛ

ΙΜΑΙ πολύ ευτυχής, που κάνω την γνωριμία σας, κύριε' καθήστε οσες παρακαλώ. Θά μαντεύετε βέβαια, γιατί οσες παρακάλεσα να περάσετε απ' τ'ό θέατρο. Πρόκειται για τ'ό μονόπρακτο δραματάκι σας, που μου φέρατε πέρυ. Μάλιστα, για τήν «Πλημύρα» σας. Λοιπόν, αγαπητέ κύριε, θά τ'ό ανεβάσω τ'ό έργο σας αυτή τήν σαζόν. Θά σας ζητήσω μόνον λίγες, δ'ί μ'ήν ανησυχίτε, ελάχιστες τροποποιήσεις. Τ'ό σύνολο είνε ζωντανό, αληθινό, επιτέλους μου άρέσει. Μερικά σημεία τ'ό έργου σας με άρεσιν. «Απορείτε γι' αυτό; Βέβαια, πέρασαν απ' τ'ά χέρια μου κάθε είδους τραγωδίες, έκαιοντάδες ανατριχιαστικά έργα. Έοσις όμως έχετε, σ'ό φινάλε σας, μιά σκηνή, μιά τόσο ανθρώπινη κραυγή τ'ό ηρώου σας, που μ' έκανε ν' ανατριχιάσω και μένα τόν ίδιο, που μ' έδ'ηλ μου τήν πείρα τριάντα ετών σ' αυτό τ'ό επάγγελμα. Δεν τήν θυμάστε; Και όμως έμεινα μου έμεινε αληθινή: «Όταν οι δύο έρωτευμένοι θάβουσαν μέσα σ'τά έρειπια τής σ'ταός και τ'ά νερά τούς περιζάνουν, έχετε βάλλει σ'τό στόμα τ'ό νέου τήν κραυγή: «-Βοήθεια! Τά νερά ανεβαίνουν!... Μητέρα!... Μητέρα μου!...» Μή με κυττάτετε έτσι, σάν ν' άπορητε. Έως και μ'ή

ξέρετε και εσείς ο ίδιος πόσο ΑΛΗΘΙΝΗ είνε αυτή η κραυγή της απογνώσεως, που μιά στιγμή δυνατής έμπνευσε έφερε σ'τα φαντασία σας. Έγώ όμως μπορώ, καλύτερ' από κάθε άλλο, νά τ'ό βεβαιώσω αυτό. Όχι επειδή έχω μεγάλη ειδικότητα σ'τα ρεαλιστικά δράματα. Άλλα γιατί, αυτές τις κραυγές, τις άκουσα, έγώ που οσες μιλώ αυτή τη στιγμή, σ' τις τραγικότερες στιγμές της ζωής μου.

«Έδώ τώρα, φτάνουμε σ' ένα άλλο σημείο της συνομιλίας, που ήθελα νάχουμε οι δύο μας σχετικά με τ'ό έργο σας και τις τροποποιήσεις που θά σας παρακαλούσα νά κάνετε. Πριν από δεκατόξι μήνες έζησα ένα πραγματικά τρομακτικό επεισόδιο: Βρέθηκα σ'ό ναυάγιο τ'ό υπερωκεανίου «Φερνάνδος Ντυμόν». Σ' αυτό τ'ό δυστύχημα γνώρισα, με κάθε της λεπτομέρεια, τήν ευγενέστερη, τήν ηρωϊκότερη περιπέτεια, για τήν όποια η έφημεριδες έγραψαν μονάχα λίγες λέξεις. Από τότε, σκέφτηκα πολλές φορές πώς από ένα τέτοιο επεισόδιο, γεμάτο από τόν ευγενέστερο ηρωισμό, θά μπορούσε κανείς νά γράφει ένα θαυμάσιο θεατρικό έργο, παθητικώτατο και δλωσδιόλου πρωτότυπο, με τ'ό ανεξήγητο ως αυτή τη στιγμή και παράξενο τραγικό τ'ό τέλος. Διαθάζοντας λοιπόν τ'ό έργο σας, που όπως οσες είπα μου έκανε μεγάλη εντύπωση, σχημάτισα τήν πεποίθησή μου πως, καλύτερ' από κάθε άλλον, θά μπορούσατε νά γράψετε τήν αληθινή αυτή και ανεξήγητη τραγωδία.

«Πρόκειται για τόν θάνατο τ'ό πλοίαρχου Μπονεβάλ. Θά σας τ'ά διηγηθώ όλα, με κάθε δυνατή συντομία, και σεις θά μου π'ητε άν έχω δίκιο:

«Γυρνούσα με τόν θιασό μου απ' τήν «Αθάνα, με τ'ό υπερωκεανίο «Φερνάνδος Ντυμόν». Είχε αρχίσει νά βροδαίνει. Τήν αλ-

λή ταρπίλλη, απ' τόν καιρό τ'ό πολέμου. Για τήν ώρα όμως, έμιας δέν μας ενδιαφέρουν οι τεχνικοί λόγιοι, αλλά μονάχα τ'ά άποτέλεσματα... Ναιώσαμε έναν δυνατό κλονισμό, άκούσαμε έναν υπόκοφο κρότο και τίποτε περισσότερο. Και μέσα σ'τη σιωπή που έπακολούθησε άπότομα, καταλάσαμε πώς τ'ό πλοίο βούλιαζε. Αυτό είν' όλο

«Ευτυχώς δέν είχαμε πανικό. Η σωτηρία τών ναυαγών είνε με πολλή τάξι. Κατέβασαν όλες τις βάρκες σ'τη θάλασσα. Έγώ μπήκα σ'την τελευταία, όπου, τελευταίος από όλους, πήδησε κι' ο πλοίαρχος Μπονεβάλ.

«Ο Μπονεβάλ, χαρακτήρας εξαιρετικός. Αρχηγός ψύχραιμος και διορατικός. Μισλό δυνατό και καρδιά με τ'ά ευγενικάτερα αισθήματα. Ναυτικός, με τήν φαιρότερη έκδοχή τής λέξεως. Έγκατέλειψε τ'ό πλοίο τ'ό μονάχα τήν τελευταία στιγμή, όταν πειθ' θεσπισθήκε πώς κανένα ανθρώπινο πλάσμα δέν έμεινε εκεί, κι' όταν είδε πώς η βάρκα μας δέν μπορούσε νά περιμένει περισσότερο, χωρίς βέβαια κίνδυνο.

«Κι' αλήθεια, τ'ό σκάφος βυθίζότανε πολύ γρήγορα. Ήτανε φανερό πως όστερα από λίγα λεπτά θά βούλιαζε και σ'ό σημείο τής καταστροφής θά σχηματιζότανε τρομερός σρόβόλος. Βυθίζότανε σχεδόν όρθιο. Άκόμη έχω μπροστά σ'τά μάτια μου τόν σκοτεινό τ'ό δγκο, που όλο χαμήλωνε, και τή σιλουέτα τ'ό Μπονεβάλ, που έστεικε άνω όρθιος πάνω σ'τό κατάστωμα, ριχνώντας για τελευταία φορά τ'ό ματιά του σ'τό ώραίο και τόσο άτυχο πλοίο τ'ό.

«Ο πρώτος λογιστής τ'ό σκάφους, που ήτανε μαζί μας, φώναξε σ'τόν πλοίαρχο τ'ό:

«-Έλατε λοιπόν! Κατεβήτε! Έκμάτα ως τ'ό τέλος τ'ό καθήκον σας!

«Τότε λοιπόν κατέθηκε ο Μπονεβάλ, χωρίς νά π'η λέξι. Όστόσο, μόλις βρέθηκε σ'τη βάρκα μας, ρώτησε τόν πρώτο λογιστή με ζωρότητα:

«-Είστε βέβαιος, πως δέν έμεινε κανείς σ'τό πλοίο;

«-Κανείς, κ' πλοίαρχε. Οι αξιωματικοί έβασαν με μεγάλη προσοχή σ' όλα τ'ά διαμερίσματα. Κανείς δέν μένει σ'τό πλοίο.

«Όλοι γλύτωσαν και σεις καταβήσατε τελευταίος.

«-Τότε, έμπρός, όλοταχώς!

«Τά κουπιά χτύπησαν με δύναμη τ'ά ήσυχα νερά. Άκούγαμε τή βοή τών νερών που άρμυόσαν μέσα σ'τό σκάφος κι' ο «Φερνάνδος Ντυμόν» όλο και βούλιαζε... Άκούγοντόυσαν και μερικά άκαθάριστα σφυρίγματα, δυνατά κρότοι σ'τό έσωτερικό τ'ό πλοίο, που τούς παρακολουθούσε με άγνωση πάντα ο πλοίαρχος Μπονεβάλ...

«Σαφικώς τόν είδαμε ν' αναπηδ'ά απ' τή θέσι του. «Όλοι μας είχαμε άκούσει, όπως κι' αυτός, νάρχναιται απ' τ'ό πλοίο φωνές γεμάτες άγωνίας, κραυγές άπελπιτικές. Κάποιος - ή φωνή φανότανε ανδρική-ούβλιαζε μέσ' από μιά καμπίνα: «-Βοήθεια!... Τά νερά ανεβαίνουν!... Μητέρα!... Μητέρα!...

«Ο πλοίαρχος, χωρίς κανείς νά μπορέση νά τόν συγκρατήσει, ρίχτηκε άμέσως σ'τη θάλασσα. Κολυμπούσε γρήγορα. Σε λίγο τόν είδαμε πάνω τ'ό ναυάγιο... Τ'ό κατάστρωμα εκείνη τη στιγμή, μόλις ήτανε δύο μέτρα ψηλότερ' από τ'ό θάλασσα

«Κάνανε άμέσως πίσω και πλησίασαμε. «Ο Μπονεβάλ όμως, με τή βροντερή φωνή του, πρώταξε ν' απομακρυνθούμε τ'ό γρηγορότερο και χωρίς καμιά συζήτηση... Κινδυνεύαμε.

«Υπακούσαμε και φύγαμε. Κι' αλήθεια, μόλις προλάβαμε. Γιατί τ'ό πλοίο βυθίστηκε πολύ γρηγορότερα από όσο λογαριάζαμε κι' η βάρκα μας τραπόχτηκε δυνατά απ' τόν άπαισιο σρόβιλο.

«Ο πλοίαρχος δέν θρέθηκε ποτέ, ούτε ζωντανός, ούτε νεκρός. Θέλησε νά εξαφανισθ'ή μαζί με τ'ό πλοίο τ'ό, άφου πάνω τ'ό σκάφος κάποιος επιβίωσε άπό μ'ενα και κινδύνευε νά χαθ'ή

«Ποιος ήταν αυτός; Αυτό είνε τ'ό πιο παράξενο σημείο τής τρα-

-Βοήθεια!... Τά νερά ανεβαίνουν!...

«Η ανάκριση απέδωσε τήν καταστροφή τ'ό πλοίο σ'ε μιά πα-

